

MANTELZORG IN ALMERE

VINDEN, VERSTERKEN, VERLICHTEN EN VERBINDEN

Waar staan we aan het einde van 2017?

Veel Almeerders zorgen voor iemand in hun omgeving. Voor hun eigen gezin, bijvoorbeeld, of voor de zieke buurvrouw. Soms is er meer nodig dan gebruikelijk en zorg je lang en intensief voor iemand die dat nodig heeft. Dan spreken we van mantelzorg.

Wethouder René Peeters: "Ik maak graag gebruik van de gelegenheid om nog eens te benadrukken hoeveel waarde ik hecht aan de ondersteuning die ruim 50.000 mantelzorgers bieden aan hun naasten. Dankzij hun inzet kunnen veel Almeerders langer in hun eigen omgeving blijven wonen. De gemeente en andere organisaties kunnen aanvullende ondersteuning bieden waar dat nodig is.

Ik beseft dat mantelzorgers soms zelf ook ondersteuning kunnen gebruiken. Dat helpt om hun zorgtaken te combineren met alle andere facetten van het leven. Daarom voeren we met verschillende partijen de uitvoeringsagenda mantelzorg uit. Dat gebeurt aan de hand van vier actielijnen: **vinden, versterken, verlichten** en **verbinden**. Twee keer per jaar maken we de balans op: doen we wat we ons hebben voorgenomen? Zijn we op de goede weg? En wat betekent dit voor het vervolg? Hieronder leest u wat we het afgelopen half jaar hebben bereikt."

Naast de resultaten die we hieronder uitlichten, gebeurt er veel meer op het gebied van mantelzorgondersteuning. Dit maakt deel uit van de reguliere afspraken tussen de gemeente en de betrokken organisaties.

Vinden

Het is belangrijk dat mantelzorgers in beeld zijn. Daarom trainen we beroepskrachten om ze nog beter te herkennen. Daarnaast spelen we in op ondersteuningsbehoeften van (specifieke groepen) mantelzorgers. En we volgen trends op het gebied van mantelzorg(ondersteuning).

Tussen 2015 en 2016 verdubbelde het aantal geregistreerde mantelzorgers bijna naar ongeveer 3.000 personen. In 2017 kwamen daar nog eens zo'n 700 personen bij. Het gaat om mensen met wie de VMCA rechtstreeks contact heeft. De groei komt onder andere door de jaarlijkse mantelzorgwaardering. Ook was er in 2016 en 2017 een regeling – de zogeheten huishoudelijke-hulp-toelage – voor goedkope huishoudelijke hulp voor mantelzorgers. Hiervoor was registratie bij de VMCA nodig.

De regeling voor de huishoudelijke-hulp-toelage is overigens gestopt per 1 januari 2018. Dit komt doordat het Rijk hier geen middelen meer voor beschikbaar stelt. Gebruikers van de regeling hebben we actief gewezen op andere mogelijkheden om hun zorgtaken wat te verlichten.

Almere doet mee aan het project 'Vrijwillige inzet bij dementie' van het Verwey-Jonker Instituut. De eerste resultaten laten zien dat mensen met dementie en hun mantelzorgers opbloeien van hulp en bezoek van vrijwilligers. Toch krijgt maar 7% van de huishoudens met dementie hulp van een vrijwilliger. Zij kunnen klusjes doen waardoor dementerende ouderen langer thuis kunnen wonen. Ook verkleinen ze het isolement. Het Verwey-Jonker Instituut beveelt aan dat er meer goed geïnformeerde vrijwilligers komen. Hulpverleners moeten goed met ze samenwerken. En er moet duidelijk zijn wat vrijwilligers wel en niet kunnen in huishoudens met dementie. De definitieve resultaten van het onderzoek volgen in 2018.

Versterken

Zich gewaardeerd en ondersteund voelen is voor mantelzorgers van wezenlijk belang. Om waar nodig de juiste ondersteuning te krijgen, moet alle relevante informatie gemakkelijk te vinden zijn. Niet elke mantelzorger kan even goed voor zichzelf opkomen. Daarom verplaatsen professionals zich zo veel mogelijk in hun leefwereld. De ondersteuning is divers en zo veel mogelijk in samenhang. Daarvoor zoeken organisaties elkaar op. Waar nodig is er onafhankelijke cliëntondersteuning beschikbaar.

De jaarlijkse mantelzorgdebatten met ervaringsdeskundigen leveren veel inzicht op in de behoeften van (jonge) mantelzorgers. Mensen willen gemakkelijk en laagdrempelig informatie over ondersteuning kunnen vinden. Daarnaast vinden ze het fijn om ervaringen uit te wisselen met anderen die in dezelfde situatie zitten. Dat voorkomt dat mensen in hun eentje blijven worstelen met bepaalde vragen of knelpunten.

In oktober is het Mantelzorgplein Almere (mantelzorgpleinalmere.nl) gelanceerd. Hier brengt de VMCA alle ondersteuningsmogelijkheden, activiteiten, cursussen en trainingen voor mantelzorgers samen. Aanbieders kunnen zelf hun aanbod toevoegen. En mantelzorgers kunnen zichzelf eenvoudig aanmelden. Op die manier hebben ze meer regie op de ondersteuning die ze nodig hebben. Het Mantelzorgplein biedt ook inzicht in trainingen en workshops voor verwijzers en andere professionals.

Het Expertisecentrum Mantelzorg van de VMCA biedt trainingen en workshops aan over thema's als ontmoeting en in balans blijven. Er zijn ook activiteiten speciaal voor jonge mantelzorgers. Die zijn gericht op ontspanning. Daarnaast is er aandacht voor bijvoorbeeld omgaan met emoties, zelfvertrouwen en assertiviteit.

De gemeente traint relevante medewerkers op het gebied van mantelzorg en respijtzorg. De thema's zijn ook een vast onderdeel van het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers die te maken hebben met het inzetten van ondersteuning aan inwoners.

Verlichten

Mantelzorgers zijn gebaat bij praktische en financiële verlichting. Professionals en vrijwilligers moeten adequate informatie kunnen bieden. We leggen extra nadruk op mogelijkheden om even op adem te komen (respijtzorg). Verbinding tussen vrij toegankelijke ondersteuningsmogelijkheden is van belang. Waar nodig besteden we aandacht aan specifieke groepen mantelzorgers.

De gemeente zet mantelzorgers in het zonnetje via de jaarlijkse mantelzorgwaardering. Eind oktober kenden we 2.222 toe voor volwassenen en 142 voor jonge mantelzorgers. Dit zijn 380 meer toekenningen dan in 2016. De persoonlijke waardering van mantelzorgers helpt om hun positie te erkennen. We zijn tevreden dat we zo veel mantelzorgers hebben bereikt en dat we ze blij hebben kunnen maken met VVW-bonnen of een uitje.

Op de Dag van de Mantelzorg (11 november) kwamen bijna vijfhonderd mantelzorgers bij elkaar voor een feestelijke lunch in hotel Van der Valk. De lunch is een belangrijk jaarlijks moment van ontspanning en ontmoeting.

In 2017 is de pilot 'respijtzorg in de wijk' van start gegaan in Stedenwijk. Buurtcentrum De Inloop organiseert koffieochtenden voor mantelzorgers en de personen voor wie ze zorgen. De ontmoetingen en activiteiten verlichten de zorgtaken. Stadsbreed voorzien activiteiten als 'Samen aan tafel' en 'Vriendenkringen' in een grote behoefte.

De Schoor biedt via de Gedachtenkamer de mogelijkheid voor ontmoeting en activiteiten. Er was al een Gedachtenkamer in buurtcentrum Cobra (Tussen de Vaarten). Sinds oktober 2017 is er ook een in buurtcentrum De Draaikolk (Waterwijk).

Naast de informele vormen van respijtzorg werken we ook aan het formele aanbod. We denken na over nieuwe mogelijkheden. Bijvoorbeeld om mantelzorgers een of meer dagen volledig te ontlasten, terwijl de zorgvrager gewoon thuis kan blijven. De ervaring leert namelijk dat het laten logeren van de zorgvrager niet altijd het gewenste effect heeft.

Verbinden

Het versterken van het samenspel tussen mantelzorgers en professionals krijgt aandacht binnen alle actielijnen. We stellen de behoeften van beide groepen centraal bij het komen tot oplossingen. Mantelzorgers hebben vaak een betaalde baan. Daarom leggen we de verbinding met het bedrijfsleven om een mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid te bevorderen.

De gemeente Almere is voortvarend bezig met mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid en geeft hiermee invulling aan haar voorbeeldfunctie. Interviews en een medewerkersenquête door KOMMA van Gestel (inmiddels bekend als De Mantelzorgpraktijk) laten zien hoeveel medewerkers mantelzorger zijn en welke specifieke behoeften zij hebben.

De gemeente heeft de erkenning 'Wij werken mantelzorgvriendelijk' gekregen van de Stichting Werk & Mantelzorg. Op de dag van de uitreiking in november was er ruimte voor dialoog tussen mantelzorgende medewerkers. De landelijke erkenning is een blijk van waardering en een bevestiging van de inzet voor een goede balans tussen werk en privé. Het bewaken van die balans blijft aandacht vragen. Zeker omdat het aantal mantelzorgers landelijk – en dus ook binnen de gemeente – de komende jaren waarschijnlijk blijft toenemen. We hopen dat het voorbeeld van de gemeente veel andere werkgevers in de stad inspireert. Want dit vraagstuk speelt overal waar mensen werken; in bedrijven en instellingen van alle formaten.

Het Expertisecentrum Mantelzorg van de VMCA heeft voortdurende aandacht voor de verbinding met andere initiatieven en projecten in de stad. De mantelzorgconsulenten hebben vast contactpersonen binnen de wijkteams met wie zij signalen over mantelzorg delen. De VMCA en de wijkteams hebben in verschillende wijken mantelzorgbijeekkomsten georganiseerd voor bewoners.